

PROFESORUL UNIV. DR. IONEL CÂNDEA
„MEMBRU DE ONOARE” AL INSTITUTULUI DE ARHEOLOGIE IAȘI

Domnul Ionel Cândea s-a născut la 25 februarie 1949, la Măcin, fostul *Arrubium*, pe Dunăre, în județul Tulcea. Aici își petrece copilăria până când familia se mută la Brăila, unde urmează cursurile *Liceului Nr. 3*, astăzi „N. Iorga”. Ulterior frecventează cursurile Facultății de Istorie din București, între 1968–1972. În timpul facultății se specializează în Arhivistică, sub îndrumarea regretatului profesor Gheorghe Ionescu, căruia i-a purtat o stimă și respect deosebit, iar, în ultima vreme, i-a publicat manuscrisele cu multă abnegație și interes.

Din 1975 și până în prezent activează la *Muzeul Brăilei*, după ce a profesat ca și cadru didactic în învățământul preuniversitar brăilean, în anii 1967–1968. La acesată instituție a fost, pe rând, până astăzi: muzeograf (1975–1989), și din 1989 director până în prezent. Printr-o muncă asiduă și cu o tenacitate de invidiat, dotat cu o perseverență ce uneori i-a adus și probleme de sănătate, Ionel Cândea a activat, în paralel, în mai multe domenii legate de: istorie-arheologie, arhivistică, munca la catedră, cultură și implicațiile ei sociale.

Prin formație, fiind interesat de aspecte ale istoriei Evului Mediu și epocii moderne în Țările române, a militat pentru cunoașterea ținuturilor brăilene de la Dunăre și Câmpia Română efectuând săpături arheologice în aproximativ 23 de puncte situate în județul și municipiul Brăila. Dintre acestea menționăm câteva de răsunset: 1) săpăturile de la Mănăstirea Măxineni, așezământ religios-cultural din vremea lui Matei Basarab, între 1976–1991, încheiate cu o monografie bine primită de lumea științifică; 2) săpăturile de la Cetatea Albă (Akkerman, Belgorod Dnestrovski, astăzi în Ucraina) și Orheiul Vechi (în Rep. Moldova) între 1997–1999; 3) din 2006 până în prezent conduce săpăturile de la *Cetatea Turnu* (județul Teleorman) fost sediu de raia turcească, precum Brăila în evul mediu.

Permanent s-a implicat în săpăturile de salvare din municipiul Brăila, care s-au desfășurat ani la rând datorită lucrărilor gospodărești-edilitare, moderne. Cu această ocazie a efectuat observații stratigrafice și planimetrice legate de fosta cetate otomană, vechile construcții eclesiastice (*Mitropolia Proilavei*) și unele necropole medievale timpurii situate în zona Parcului Central al orașului „Grădina- Mare” etc.

Ca muzeograf și diriguitor al Muzeului Brăilei a activat intens pentru refacerea și modernizarea sau reactualizarea periodică a expoziției de bază, ca și a refacerii și extinderii clădirilor Muzeului, reușind să preia controlul, spre binele urbei, asupra unor clădiri vechi din oraș pe care le-a transformat în puncte de interes muzeal și istoric. (Secțiunile de Etnografie, Literatură etc.)

Este coautor și autor al unor publicații legate de istoricul orașului Brăila, continuând interesul și munca de cercetare începută de N. Iorga și C. C. Giurescu. Este unul dintre susținătorii *Festivalului cultural dedicat Zilelor municipiului Brăila* (din 1993–„*Brăila 625*”), a susținut reluarea revistei culturale zonale *Analele Brăilei* și este cofondator al prestigioasei *Edituri Istros* a Muzeului Brăilei care are sigla aplicată pe un număr de aproximativ 200 de titluri de carte. A continuat, până în ziua de astăzi, editarea revistei Muzeului, *Istros*, cu o apariție demnă de invidiat ca frecvență temporară și cu seriozitate critică. A militat continuu și s-a luptat cu vicisitudinile momentelor evoluției istorice a orașului, după Revoluție, pentru salvarea vechilor clădiri istorice din orașul secolelor XIX și XX și se poate spune că lui și colectivului de muzeografi pe care îl conduce le aparține meritul de a reuși să includă pe listele de monumente arhitectonice și istorice numeroase clădiri care fac deliciul privitorilor avizați și turiștilor ce vizitează Brăila de astăzi. A organizat, prin muzeu, diferite manifestări culturale, simpozioane, întruniri științifice, mese rotunde etc. pe teme de o diversitate laudabilă (numismatică, arheologie, arheologie funerară, sesiuni de rapoarte în arheologie, expoziții de artă clasică și modernă sau serie de expuneri și conferințe susținute de diferite personalități).

Ionel Cândea a susținut doctoratul la Iași, sub conducerea prof. univ. dr. Victor Spinei, membru corespondent al Academiei Române, în 1996, cu tema: *Evoluția așezării medievale Brăila și a ținutului înconjurător din*

secolul X până la constituirea raialei, lucrare tipărită în același an la Editura *Istros* și premiată în 1997 cu premiul „Dimitrie Onciul” al Academiei Române. O altă latură a strădaniilor domnului I. Cădea este activitatea sa în domeniul învățământului universitar la „Universitatea Dunărea de Jos”, unde a fost conferențiar și profesor la Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie din Galați, ca și la Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești, fiind și prodecan la Facultatea de Istorie din Galați.

Printre alte merite și realizări, menționăm, pe scurt: manager de proiect în unele programe cultural-etnice (cu „Comunitatea Elenă”), expert în cercetări arheologice, bunuri arheologice și istorico-documentare, la Ministerul Cultelor și Patrimoniului Cultural Național, ca și la Ministerul Culturii și Cultelor. Printre alte abilități ale domnului I. Cădea menționez cunoștințele de limbă italiană, franceză și rusă ca și folosirea calculatorului, iar ca o pasiune de tinerețe amintesc studiile de vioară făcute tot la Brăila în anii 60 ai secolului trecut.

Nu în ultimul rând țin să atrag atenția asupra sprijinului permanent și de neuitat pe care domnul I. Cădea l-a avut din partea familiei și, în mod special, din partea regretatei sale consoarte d-na Michaela Cristiana Cădea, de la al cărei deces nefericit (în 2009) s-a scurs deja mai bine de un an. A fost o soție care, pe cât de mult l-a ajutat, pe atât a fost de discretă și înțelegătoare.

E demn de reținut și menționat sprijinul, deloc negliabil, pe care domnul Cădea l-a primit constant de la colectivul de talenți muzeografi, cercetători sau angajați ai Muzeului Brăilei, oameni de vârste diferite și preocupări diverse, care însă au înțeles că prin comunitatea de idei și acțiune vor putea să ridice prestigiul instituției unde activează sub îndrumarea celui care este *directorul* I. Cădea.

Unii dintre colegii și prietenii săi brăileni se află azi aici, la Iași, în această sală, alături de noi, spre a lua parte la acest moment festiv, le mulțumim...

Consiliul Științific al Institutului de Arheologie Iași al Academiei Române a considerat cu temei acordarea titlului de „Membru de Onoare” al Institutului nostru domnului Ionel Cădea, profesor universitar doctor și director al Muzeului Brăilei. Considerentele pe care se sprijină această decizie își au originea atât în prodigioasa activitate a noului „Membru de Onoare” al Institutului, cât și, nu în ultimul rând în excelenta colaborare în plan științific și editorial între cele două instituții, colaborare pe care domnia sa a sprijinit-o cu competență și bună credință.

Îi urăm sănătate și putere de muncă.

COSTEL CHIRIAC